

Udbudskravet skal kun gælde for den enkelte (genanvendelige) fraktion

Notatet redegør for, at kommunerne skal have mulighed for selv at adskille genanvendeligt husholdningsaffald i enkeltfraktioner inden de skal udbyde husholdningsaffaldet til efterfølgende sortering og/eller behandling.

Kommunerne skal have denne ret, da de fortsat er 100% ansvarligt for at husholdningsaffaldet håndteres korrekt og muligheden betyder at kommunerne får de bedste muligheder for at optimere affaldshåndteringen for så vidt angår miljø, transport, klima og økonomi.

Dernæst gælder det for alt genanvendelig husholdningsaffald, at det ikke reelt kan genanvendes før det er omlastet og adskilt i enkeltfraktioner.

Formålet med ordningen – hvad indsamles affaldet med henblik på?

En indgang til at drøfte, hvorvidt kommunen/affaldsselskabet (herefter blot kommunen) selv må udføre en aktivitet, er at se på, hvad formålet med aktiviteten er. Hvad er affaldet klassificeret som, og hvad skal der ske med det?

Affald kan klassificeres i fem overordnede fraktioner – blandt andet afhængigt af, hvordan det skal behandles (affaldsbekendtgørelsens kapitel 3);

1. Farligt affald
2. Emballageaffald
3. Affald til materialenyttiggørelse
4. Forbrændingsegnet affald
5. Deponeringsegnet affald

Klimaaftalens krav om, at kommunerne skal udbyde sortering og behandling gælder dermed emballageaffald og andet affald til genanvendelse fra husholdninger.

Derfor skal kommunerne have mulighed for selv at adskille affaldsfraktionerne

Kommunerne er ansvarlige for sorteringen og behandlingen af genanvendeligt affald fra husholdninger, men tvinges til at udbyde denne sortering og behandling til private aktører.

Kommunerne må fortsat gerne selv stå for indsamlingen af alt genanvendeligt husholdningsaffald. I klimaaftalen er der særligt fokus på 10 fraktioner, der skal indsamles "tæt" på den enkelte husstand. Der er dog ikke krav om, at de enkelte fraktioner skal indsamles separat i sit eget indsamlingsmateriel. Samtidigt er det et politisk ønske fra klimaaftalen, at den enkelte husstand får max 2-4 spande på sin matrikel.

Et endnu uafklaret spørgsmål er, hvor man i praksis skelner mellem "indsamling" og "sortering". Dette bør kobles med den række af undtagelser der findes for at indsamle de enkelte fraktioner særskilt (kombineret indsamling), jf nedenstående tabel.

03-01-2022

Side 1 af 5

J.nr. NIR 11.7.28.3-03

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

	En-familiebolig i byen og på landet	Etagebolig og tætte byker	Sommerhuse ⁵
Primært særskilt indsamling	2-kammer beholder: Mad- og restaffald	1-kammer beholder: Madaffald	2-kammer beholder: Mad- og restaffald
	2-kammerbeholder: Papir og pap	1-kammerbeholder: Restaffald	2-kammerbeholder: Papir/pap
	2-kammerbeholder: Metal og plast/mad- og drikkekartoner	1-kammerbeholder: Papir	2-kammerbeholder: Metal og Plast/mad- og drikkekartoner
	Glas i kuber	1-kammerbeholder: Pap	Glas i kuber
	Rød kasse:	1-kammerbeholder: Metal	Evt. rød kasse:
	Farligt affald inkl. batterier og småt elektronik.	1-kammer beholder: Plast	Farligt affald inkl. batterier og småt elektronik
		1-kammer beholder: mad- og drikkekartoner	
	Glas i kuber		

10

		Miljøskab: Farligt affald, elektronik og batterier	
Primært kombineret indsamling	2-kammerbeholder: Mad- og restaffald	1-kammerbeholder: Madaffald	2-kammerbeholder: Mad- og restaffald
	2-kammerbeholder: Papir/pap og	1-kammerbeholder: Restaffald	2-kammerbeholder: Papir/pap og metal/plast/mad- og drikkekartoner
	Metal/plast/mad- og drikkekartoner	1-kammerbeholder: Papir/pap	Glas i kuber
	Glas i kuber	1-kammerbeholder: Metal/plast	Evt. rød kasse:
	Rød kasse:	1-kammerbeholder:	Farligt affald, elektronik og batterier
	Farligt affald, elektronik og batterier	mad- og drikkekartoner	
		Glas i kuber	
		Miljøskab: Farligt affald, elektronik og batterier	

⁵ Eksempler for sommerhuse tager udgangspunkt i husholdningsindsamling

Figur 1.: Eksempler på henteordninger, der lever op til de nye retningslinjer

Tabellen er fra "Vejledning om indsamling af husholdningsaffald" af 14. december 2020.

Når det er kommunens ansvar at indsamle og sikre korrekt behandling af de 10 fraktioner, må kommunerne også have den fulde ret til at bestemme, hvordan

den enkelte fraktion efter indsamlingen afsættes til videre sortering og/eller behandling.

Der er krav i affaldsbekendtgørelsens bilag 6 til, hvordan de 10 fraktioner skal sorteres, og dermed er det kommunens ansvar at sikre "reel" genanvendelse af disse fraktioner, jf. de nye EU-krav.

Side 3 af 5

Generelt skal man i lovgivningen være opmærksom på, at mange anlæg, der modtager genanvendeligt husholdningsaffald "piller" i det. De kan fx adskille (nogle af) de forskellige materialer fra hinanden (fx pap fra papir eller metal fra plast) eller sortere i en enkelt fraktion (fx jern fra aluminium). Skal der ske sortering i den enkelte fraktion (plast i forskellige polymerer) kan det også ske på et andet anlæg. Slutbehandlingen sker typisk på et helt tredje (fjerde eller femte) anlæg, og det gælder alle fraktioner.

Affald skal typisk gennem mange led og anlæg, før det slutbehandles.

Man skal ligeledes være opmærksom på, at den faktiske indsamling af affaldet varierer meget. Indsamlingsmaterialet vil ikke altid være placeret på matriklen men i umiddelbar nærhed – fx affaldsøer og/eller nedgravede containere. Ligeledes kan der opstilles indsamlingsmateriel, der deles af flere husholdninger.

Bilen, der indsamler fraktionerne, skal naturligvis være indrettet, så den har plads til fraktionerne fra det konkrete indsamlingsmateriel, og kan dermed have fra et til fire kamre og være af forskellige størrelser (såvel bilen som kamrene). Jo flere kamre i bilen, des mere luft risikerer man at transportere rundt.

Alle de fraktioner, der nu skal indsamles tæt på husstanden, vil typisk også indsamles på genbrugspladserne. Der vil naturligvis også kunne være miljømæssige, transportmæssige og økonomiske fordele ved at samle fraktionerne fra husstandene med dem fra genbrugspladserne, inden de køres til sortering eller genanvendelse.

Lovgivningen bør således tage højde for, at kommunerne kan indrette deres indsamlingsordninger og tilhørende gebyr på en måde, der sikrer, at de opnår mest mulige reel genanvendelse af så meget affald som muligt, til den bedste pris.

I det efterfølgende gives nogle eksempler på, hvordan det ovenstående kan forstås i relation til nogle af de henteordninger, kommunerne i fremtiden skal tilbyde sine husstande.

Indsamling i 2-kammerbeholder – metal og plast/mad-drikkekartoner

I dette tilfælde indsamles 2-kammerbeholderne i en skraldebil, der kører i et område med en-familieboliger.

De tre fraktioner skal omlastes, før de kan transporteres til yderligere sortering eller behandling. Plast/mad-drikkekartoner bør ikke komprimeres i skraldebilen, da det vanskeliggør den efterfølgende opdeling af materialer, hvorfor der transporteres meget luft. Der findes private aktører, der kan modtage de tre fraktioner, men de vil med stor sandsynlighed sende det hele eller dele af det videre til andre

private sorterings-/behandlingsanlæg, når de har adskilt/omlastet/sorteret fraktionerne fra hinanden.

Hvis kommunen fortsat må omlaste, fjerne fejlsorteret affald, og transportoptimere det genanvendelige husholdningsaffald, kan der opnås fordele af såvel økonomisk som miljømæssig karakter.

Side 4 af 5

- Kvaliteten af affaldet kan øges – hvilke giver bedre genanvendelse og økonomi for borgerne.
- Man undgår at køre langt med luft i skraldebilen – hvilket gavner klimaet og økonomien.
- Fraktionerne indsamles typisk også på genbrugspladserne, hvilket øger den volumen, der samlet set kan afsættes – dette gavner økonomien.
- De enkelte fraktioner kan afsættes direkte til dem, der kan sortere og/eller behandle dem – ingen fordyrende "melleghandlere" som reelt ikke gør noget ved de tre fraktioner andet end at omlaste dem.
- Kommunen/affaldsselskaber får direkte indsigt i, hvordan borgerne sorteres deres affald, hvilket styrker mulighederne for gennem kommunikation og dialog at styrke en korrekt affaldssortering.
- Metallet (eller andre fraktioner) kan sættes på "lager" og sælges på et tidspunkt, hvor prisen er mere gunstig end på andre tidspunkter – hvilket gavner økonomien.

Ovenstående er helt i tråd med klimaplanens intentioner.

Indsamling i 2-kammerbeholder – papir/pap og metal/plast/mad- og drikkekartoner

I dette tilfælde tømmes 2-kammerbeholderne også af en skraldebil, der kører i et område med en-familieboliger.

Argumentationen er her den samme som ovenfor, men mere kompleks, da der nu er fem forskellige fraktioner fordelt på to rum i den samme spand. Problematikkerne omkring kørsel med luft, og (de meget begrænsede) mulighederne for at finde en privat aktør, der kan gøre meget andet ved affaldet end at omlaste det og sende det videre til andre private aktører (som sorterer og/eller behandler), er nu endnu mere udtalte.

Så de fordele ved, at kommuner og affaldsselskaber fortsat må fjerne fejlsorteret affald, omlaste og transportoptimere det genanvendelige husholdningsaffald, er i dette eksempel endnu mere udtalte end eksemplet med to-kammerbeholder med hhv. metal og plast- mad-/drikkevarebeholdere.

Indsamling i 1-kammerbeholder – papir/pap

I dette tilfælde tømmes 1-kammerbeholderen af en skraldebil, der kører i et område med etageboliger.

Papiret og pappen skal typisk omlastes, inden det kan sorteres og/eller behandles. Der er mange der kan modtage papir og pap sammen, men derfor kan der godt være økonomiske og miljømæssige fordele i, at kommuner og affaldsselskaber har muligheden for at fjerne fejlsorteret affald, omlaste og/eller transportoptimere på de to fraktioner inden de afsættes.

- I etageboliger er kvaliteten af det sorterede affald typisk mindre god end i andre områder, hvorfor kvaliteten øges, hvis kommuner/affaldsselskaber har mulighed for at tage det fejlsorterede affald fra – det gavner økonomien og kvaliteten.
- Mængderne kan samles med dem fra genbrugspladserne og volumen til afsætning øges – det gavner økonomien.
- Kommunen/affaldsselskaber får direkte indsigt i, hvordan borgerne sorteres deres affald, hvilke styrker mulighederne for gennem kommunikation og dialog at styrke en korrekt affaldssortering.
- Papir og pap kan sættes på "lager" og sælges på et tidspunkt, hvor prisen er mere gunstig end på andre tidspunkter – hvilket gavner økonomien.

Side 5 af 5

Ovenstående er helt i tråd med klimaplanens intentioner. Derfor bør kravet om udbud af sortering og behandling af genanvendeligt husholdningsaffald alene gælde de enkelte fraktioner, og ikke fraktionerne der ikke er skilt fra hinanden (kombineret indsamling).

Lovgivningen bør tage højde for at kravene til indsamlet mængder af genanvendeligt husholdnings affald, er blevet skærpet og det samme gælder kvaliteten i behandlingen (reel genanvendelse). Det ansvar har kommunerne, hvorfor de også må have de fornødne redskaber til at sikre, de kan opfylde det. Det gøres muligt, hvis ovenstående føres ud i livet.